

SV. SPRAVODLIVÝ A MNOHOTRPIACI JÓB

*Povedz, bratku, koľko toho môžeš zniest'
a ja ti poviem, nakoľko si človek.
Jób spravodlivý, bohatstvom a slávou nedal sa zviest',
pretrpel od diabla čokoľvek.
Na hnojisko bol ním vyhodенý,
posiaty hnisom a ranami.
Psy a ľudia boli z jeho osudu vystrašení,
keď ho videli za mestskými hradbami.
Okrem viery a utrpenia,
no so zbraňou viery a trpezlivosti,
zvítazil Jób nad neprajníkom spasenia,
nepodľahol jeho prefíkanosti.
Boh hľadel na nerovný boj,
spravodlivému víťazstvo dal,
„Sláva Tebe, Bože môj,“
ved' tieto slová Jób vždy na jazyku mal.
S víťazstvom vrátili sa i všetky predošlé blahá:
majetok, priatelia, synovia i dcéry,
trpezlivosťou Jób prekonal satana – vraha,
trpezlivosťou, čo plodom lásky je a viery.*

Zdroj: Ochridský prólog, autor sv. Nikolaj Velimirovič (slovenský preklad o. Petra Soroku)

Foto: regnum.ru

BARDEJOV

Ako každý človek na zemi, aj my v trangáči si hľadáme svoje cestičky, a to nielen do tejto rubriky, ale aj tie životné. Práve preto som sa dnes na návštevu do neďalekého Bardejova vydala sama - bez Maríny, ktorá sa momentálne nachádza o čosi ďalej ako zvyčajne. Nebudem klamať, motivácia na cestu bola menšia, nemohla som sa tešiť na radostné zvitane a spočiatku som sa cítila tak zvláštne zodpovedne, akoby to celé zrazu stálo len na mne a viac ako kedykoľvek predtým som si uvedomila, aká som vďačná za priateľov, ktorí mi do života prišli vlastne ani neviem ako, a ktorí v ňom majú pevné miesto. Nepíšem tieto riadky preto, žeby sme sa navždy lúčili - určite sa na našich cestách ešte stretneme... Píšem to hlavne kvôli tomu, že cieľ mojej cesty bol prepojený aj so samotným počiatkom trangáča.

Onedlho ubehnú dva roky od zosnutia otca Jána Lakatu, ktorý bol dlhoročným správcom Bardejova a pre mnohých (nielen Bardejovčanov, ale i pravoslávnych z blízkyh aj vzdialenejších kútov Slovenska) naozajstným otcom duchovným. Pamätám si, ako som pred začiatkom parastasu sedela na lavičke a vo dverách chrámu zbadala matušku Zuzanu Petrovajovú, ktorá sa s otcom Ivom stali súčasťou bardejovskej cirkevnej obce hlavne vďaka ich poslušnosti, pokore a snahe učiť sa od kňaza s veľkým množstvom skúseností a ešte väčším srdcom. Otec Ivo sa spolu so svojou matuškou dlhodobo venujú mládeži. V minulosti bol otec Petrovaj i duchovníkom Bratstva. Ako mládež sme sa pod jeho vedením istú dobu stretávali aj v chráme na posezeniach po večurni a mladí Bardejovčania

ho poznajú hlavne z náboženstva, ktoré vyučuje na väčšine stredných škôl. Matuške Zuzke zas vďačíme okrem iného aj za zachovanie časopisu Istina a podržanie ho na poste šéfredaktorky vtedy, keď to bolo naozaj potrebné.

Z

vlastných skúseností viem, že sa vždy snažila nadchnúť nielen odznievajúcu generáciu, ale hlavne nás mladších k písaniu a prispievaniu do tohto mesačníka.

Rovnako to bolo i v mojom prípade a preto, tak ako mnohokrát predtým, keď som matušku v chráme zbadala, v mysli sa mi opäť vynorila myšlienka a potreba prispieť svojou troškou k dielu. Ale ako? A práve tam, v predvečer pohrebu otca Lakatu na lavičke v bardejovskom chráme, sa zrodil nápad ísť a spoznávať ďalších kňazov, dediny a mestá, dozvedieť sa o nich a o ich správcoch viac a hlavne priblížiť to i ostatným. Na tento spočiatku aj pre mňa celkom odvážny nápad mi ako prvá kývla práve Marína. A takto, so spomienkami víriacimi mi pred očami, obohatená o množstvo zážitkov a s úsmevom na tvári som teraz, po roku a pol kráčala po schodoch do bardejovskej cirkvi – celoživotného diela otca Jána, na

večurnu.

Oproti nedeľným liturgiám, kedy sa v chráme nachádza okolo 150 ľudí, dnes pôsobil naozaj prázdne. Tento smutný trend je však vidno takmer všade - v meste s veľkým počtom mladých o to viac. Oblúbe sa však tešia práve stretnutia mladých rodín, ktoré otec Ivo so svojou matuškou pravidelne organizujú. Po večernej bohoslužbe sme sa vydali smerom k bytu, kde rodina mladého svjaščenika býva. Otec s manželkou ma poznajú už od malička a aj preto sa náš rozhovor niesol v príjemnom, priateľskom duchu. Okrem iného sme sa rozprávali aj o tom, aké je učiť mladých náboženstvo – pomerne nepopulárny predmet, ktorý mnoho z nás vníma len ako akúsi povinnosť, školskú záležitosť, ktorej by sme sa najradšej zbavili. *„Ja viem, že mnoho z vás tam nechcelo byť, mnohých možno len donútili rodičia. Niekedy je naozaj ťažké zaujať skupinku ľudí, o ktorej viem, že nechce byť zaujatá, no vždy som sa snažil nenechať všetko tak. Myslím, že aj keď sa nám niektoré veci častokrát zdajú zbytočné, možno nám ich význam dôjde až neskôr. Ak si študenti spomenú aspoň na nejakú vetu, príbeh či informáciu, ktorú kedysi v minulosti počuli v školskej lavici, a keď im táto veta pomôže v živote, budem rád. Boh vie, kedy je pre koho správny čas.“*

Z neutíchajúceho rozhovoru, v ktorom sme pokračovali aj počas jedenia večere, nás len občas vyrušili hlasy detí – Adamka a Ľudmilky, ktoré sa hrali vedľa v izbe. Spomínali sme na časy, keď som ešte ja bola takým dieťaťom, rozprávali sa o minulosti, súčasnosti i budúcnosti. V spomienkach sme zabúdili i k otcovi Lakatovi, ktorý bol aj pre mňa osobne

obrovskou súčasťou Pravoslávnej cirkvi a ktorý ma svojimi príbehmi, zážitkami i prístupom neraz dohnal k slzám. Raz od smiechu a raz od dojatia.

Na otázku, na čo prvé si spomenú oni pri zaznení mena otca Jána, matuška veľmi pohotovo odpovedala: *„Otec. On bol naozajstným otcom.“* Otec Ivo pokračoval: *„Keď sme tu prišli, vôbec som ho nepoznal. Nemal som ani tak strach z autority ako z ozajstného neznáma. Ale aj keď to samozrejme nebolo hneď, postupom času som pri otcovi Lakatovi našiel pochopenie. Obrovskú dávku pochopenia. Jednoducho som vedel, že keď za ním prídem s čímkoľvek, nemusím sa hanbiť, že ma neodsúdi, že ma vypočuje, poradí. Presne ako hovorí matuška, otec Ján bol proste otcom.“*

Bardejov i Petrovajovci sú mi blízki a dalo by sa o tom písať ešte dlho. Nakoniec mi však nedá nespomenúť ešte jednu vec. Keď sme plánovali rubriky a rozprávali sa, kde najbližšie pôjdeme, Bardejovu som sa vždy vyhýbala oblúkom. Veľmi som si priała, aby to bola posledná rubrika, aby sme skončili tam, kde sme pomyselne začali. Avšak tak, ako sme už veľakrát písali, takmer každá cesta bola sprevádzaná dávkou prekvapenia a „Božieho promyslu“. Aj tentokrát sa veci vyvinuli inak, ako sme ich plánovali. A to ma vedie k myšlienke, že možno Bardejov nemá byť bodka a možno by táto rubrika nemala mať bodku ešte veľmi dlho. Aj keď sa ešte rozhodne nelúčime, budeme veľmi radi, ak sa ktokoľvek, koho tieto cesty zaujímajú, ozve a pripojí. Ako sme už raz vraveli, trangáč je dostatočne veľký a obcí dostatočne veľa :-).

VINČANIE (TAJINA MANŽELSTVA)

Je dobre známe, že mnohé dievčatá už od predškolského veku s veľkým záujmom a nadšením sledujú, ako prebieha v chráme obrad vinčania, sobáša.

Samotné slovo „*vinčanie*“ pochádza z pomenovania posvätných vencov, ktorými sa zdobia hlavy mladých. Nevesta v nádherných bielych šatách a ženích v spoločenskom obleku slávnostne vchádzajú do chrámu kvôli naplneniu túžby ich srdíc, aby predstúpili ako muž a žena pred Vševidiacim Bohom a dostali Božie blahoslovenie pre svoje manželstvo.

Pred vinčaním sa zvyčajne vykonáva obrad zásnub (*obručenia*). Tento krásny a dôležitý obrad pripomína budúcim manželom, že ich zväzok lásky sa má stať „*zväzkom lásky nezničiteľným*“. Teraz už nie sú slobodní, od tejto chvíle bude žena nosiť prsteň muža a muž prsteň ženy. Ich prstene sú blahosloveným pripomínaním si toho, že patria jeden druhému.

Po obručení začína vinčanie. Vinčanie – to je celý rad modlitieb, bohoslužobných úkonov a blahoslovení, v ktorých sa najlepšie odkrýva cieľ a zmysel tajiny manželstva. Na začiatku vinčania ženích s nevestou nahlas svedčia o tom, že na základe svojej slobodnej vôle – „*blahómu proizvoléniju*“ – vstupujú do zväzku manželského, a teda chápu svätý zmysel rodiny.

Kňazi, rodičia, priatelia a predovšetkým samotní mladomanželia sa horlivo modlia, aby im Boh daroval dokonalú lásku, aby zotrvali v mieri a zhode, aby sa utvrdili v Pravoslávnej viere a úplnej dôvere jeden druhému, aby zvíťazili vo všetkých životných ťažkostiach. V bohoslužbe vinčania je dokonca modlitba o tom, aby Boh poslal mladomanželom „*jedinomýslje dúš i telés*“ (jednomyselnosť duší a tiel), teda aby blahodatná harmónia zdobila všetky stránky ich rodinného života.

V modlitbách vinčania sa spomínajú blahoslovené manželské zväzky, o ktorých vieme z Biblie; spomínajú sa rodičia, ktorí vychovávali ženicha a nevestu a vyprosuje sa, aby boli dôstojní veľkej radosti uvidieť deti svojich detí.

Počas vinčania sa čítajú špeciálne vybrané časti z Apoštola a Evanjelia.

V úryvku z Listu apoštola Pavla ku kresťanom mesta Eféz sa ženíchovi a neveste dáva rada o tom, ako sa majú muž a žena k sebe správať. Muž má milovať svoju ženu tak, aby bol pripravený položiť za ňu svoj život! Ako príklad takejto lásky uvádza apoštol Pavol príklad samotného Isusa Christa. On totiž zomrel na kríži za svoju Cirkev, ktorá bola nazvaná symbolicky apoštolom Pavlom ako Christova nevesta.

A ako sa má správať k svojmu mužovi žena?

Na tomto mieste mladomanželia a všetci prítomní v chráme počujú to, čo zdá sa, protirečí súčasným názorom na rodinný život. Apoštol Pavol, uzatvárajúc svoje rady manželom, hovorí: „*a žená da bojítjsja svojehó múža!*“ („A žena nech prejavuje mužovi úctu.“¹) (Ef 5, 33).

Koľko len kritických a dokonca uštipačných poznámok vyvolávajú tieto biblické

slová u ľudí, ktorí prišli o skutočné rodinné tradície... „*Aká nehumánnosť! Aká zaostalosť!*“ kričia zástancovia bezhraničnej rovnoprávnosti medzi manželmi. „*Či je prípustné, aby sa bála alebo musela báť moderná žena svojho moderného muža?*“ Nebudeme však robiť unáhlené závery. Poďme sa pokojne zamyslieť nad týmto poučením apoštola Pavla.

Spomeňme si, že na jednej strane apoštol Pavol poukazuje na obetavý skutok Isusa Christa vo vzťahu k Cirkvi ako na najvyšší vzor lásky muža k žene. Christos trpel na kríži, aby utvrdil Cirkev (Skutky svätých apoštolov, kapitola 20., verš 28.). Tak aj muž, podľa učenia apoštola Pavla, by mal k žene prechovávať takúto bezhraničnú lásku, ktorá mu dá silu ochraňovať ženu až po obetovanie seba samého. Či môže žena odmietnuť takúto obetavú lásku?

Na druhej strane, sv. apoštol Pavol hovorí: „A žena da bojitsja svojehó múža.“ Týmto ju zároveň učí tomu svätému citu, ktorý je príbuzný Božiemu strachu. A strach Hospodinov – to je začiatok múdrosti, ako svedčí Biblia. Nie je to strach pred fyzickým trestom, ale strach prísť o blahodat' a Božie blahoslovenie.

20. storočie ukázalo, že emancipácia žien priniesla žene ani nie tak radosť, ako skôr utrpenie. Veď čo je dobré na tom, že sa žena ničoho nebojí? Najprv nechce uznať nad sebou žiadnu autoritu, a teda sa ničoho a nikoho nebojí: nebojí sa povedať mužovi prázdnu výčitku, povedať urážlivé slovo; nebojí sa svojou podráždenosťou narúšať rodinný pokoj, urobiť nepremyslený skutok iba preto, aby si presadila svoje; a potom sa nebojí kvôli potratu stratiť dieťa, nebojí sa prísť o rodinu a zostať s ničím... A čo nakoniec? Výsledkom je rozbitá rodina, deti polosiroty a... vlastná „kráľovná hrdosť“.

V súčasnosti vidíme v celom svete predtým neslýchanú slobodu v správaní, ktorá sa chápe ako „sloboda osoby“. Ale netreba sa báť slova „báť sa“. „*Začiatok múdrosti je strach Boží,*“ hovorí sa niekoľkokrát v Biblii. Strach Boží – to je najsvätejší cit, ktorý zdržiava človeka od hriechu, od nevd'ačnosti, od všetkého, čo škodí duši. Strata pocitu hanby je pocit, ktorý dovoľuje človeku správať sa nemravne a myslieť si, že je mu všetko dovolené... (*pokračovanie*)

preložila: J. Kapraľová

Zdroj: prot. B. I. Pivovarov – Osnovy pravoslavnoj kul'tury semji (predanie.ru)

ČLOVEK- ŽIVÝ OBRAZ BOHA

V každom z nás by mala žiť blahodat' Svätého Ducha, lebo ňou žije naša duša, ňou rastie naša viera v Christa a ňou sa aj upevňuje. Ľudia, v ktorých žije Svätý Duch, sú ako slniečko, ktoré ráno vychádza a teší každého človeka. Tak, ako slnko vydáva teplo a hreje naše chladné izby v dome, tak aj človek, v ktorom žije Svätý Duch, vydáva zo seba neuveriteľnú duchovnú energiu, ktorá hreje a posväcuje ľudí, s ktorými žije a premieňa ich skľúčený vnútorný stav do svetla Božej milosti. Nenadarmo povedal svätý Serafim Sarovský, že **cieľ nášho života je získanie Svätého Ducha**, lebo vo Svätom Duchu naša duša nachádza dokonalý pokoj. A tento pokoj ako aj získanie Svätého Ducha môžeme dostať iba v Cirkvi, ktorá ako nemocnica lieči našu chorú dušu, ktorá kvôli množstvu svojich hriechov a neprávostí stratila Boží pokoj.

Cirkev ako liečebňa (alebo lepšie povedané terapia) sa snaží človeku opäť prinavrátiť blažený stav duše, o ktorý prišli svojou neposlušnosťou naši prarodičia Adam a Eva v raji a o ktorý prichádzame aj my, keď žijeme neposlušne a konáme svoju vôľu. Akú len veľkú trpezlivosť má s nami Boh, ktorý nemá záľubu v smrti hriešnika, ale chce, aby sa obrátil a mal život večný. Mali by sme sa čoraz viacej snažiť o to, aby tam, kde sme, sme vytvárali dobrú atmosféru, aby medzi nami bola radosť. Lebo radostného človeka miluje Boh. A smútiť nemáme prečo, lebo Christos zvíťazil nad smrťou a daroval nám večný život, aby sme žili večne s Ním v Božom Kráľovstve.

Sú dni, kedy nemáme na nič náladu, náš vnútorný človek je nepokojný a v našom srdci prebýva zlosť. V takomto stave je potrebné nájsť si tiché miesto, kde budeme sami, napríklad v chráme. Tam sa zhovárjame s Bohom akoby so svojim najlepším priateľom, lebo On v skutočnosti je náš skutočný a verný priateľ, ktorý nás nikdy nesklame a chce nám len dobre. A ak vo svojom srdci nepocitujeme žiadnu zmenu, vtedy volajme z hĺbky nášho srdca ako Adam po vyhnaní z raja: „*Christe môj, zmiluj sa nado mnou!*“ Náš pozemský život je veľmi krátky na to, aby sme svojim nepozorným a nedôsledným životom narúšali pokoj svojich blížnych, ktorí žijú s nami.

Preto majme jeden k druhému lásku, pochopenie a porozumenie. Nepozeďajme na to, aký je ten človek, dobrý či zlý, bohatý či chudobný, proste je to človek stvorený na Boží obraz, v ktorom môže žiť Christos a ja ho neustále odsudzujem a ponižujem. Milujme jeden druhého takého, aký je, lebo v každom z nás je Boží obraz, to len človek ho znetvoruje svojim hriešnym životom. Naša duša je Božím obrazom žijúcim v nás, ktorý si želá byť účastníkom na Christovom utrpení. Iba naša malodušnosť a slabosť sa ho boja, hoci sily na jeho zvládnutie by sme možno mali. A preto nám Pán z lásky k nám, každému podľa jeho síl, posielal ťažkosti a choroby, ale dáva nám aj trpezlivosť, aby sme ich mohli zniesť a stať sa tak účastníkmi Jeho utrpenia. Kto tu netrpel pre Christa, toho bude hrýzť svedomie v budúcom veku, pretože hoci mohol ukázať svoju lásku k Christovi znášaním ťažkostí, neučinil tak a vyhýbal sa i utekal pred každým problémom. Svedomie nás bude hrýzť preto, že sme na Božiu lásku nereagovali vzájomnosťou.

Žiaľ - stiesnenosť, večný hlas svedomia, neúnavný červ a v srdci neuhasínajúci

oheň budú u tých, ktorí opovrhnú touto Božou láskou a v plnosti neocenia túto Božiu obeť pre nás. „Nech zmĺkne každé ľudské telo a stojí v strachu a chvení“ pred Christovým krížom, pred Božou láskou, ktorá volá každého hriešnika k záchrane cez vieru a pokánie. Náš Pán Isus Christos neprišiel súdiť svet hynúci v hriechu, ale zachrániť ho.

Preto vždy budme pripravení. Nie je to ľahké, pretože úzka cesta vedie do Božieho Kráľovstva, no Christos nás nenechal samých. Zanechal nám Samého Seba vo svätej Eucharistii, od ktorej sa tak mnohí vzdalujeme a nepristupujeme k nej. No práve svätá Eucharistia je prameňom večného života, z ktorého by sme mali vždy čerpať, aby v našej duši žil Christos, s ktorým náš pozemský život naberá obrovskú duchovnú silu, svedčiacu o Jeho Vzkriesení. Mnohí z vás sa možno pýtajú, čo robíte? Jednoducho

sa stačí rozhodnúť, zanechať svoj starý život, vziať svoj kríž, zaprieť samých seba a nasledovať Christa. On je milujúci Otec, ktorý nás neodmietne, ak k Nemu prichádzame so skrúseným srdcom a pevnou vierou, že jedine v Ňom môžeme nájsť pokoj pre svoj život, ktorý žijeme každý deň. Nieкто v práci, nieкто v škole, každý na svojom mieste... No Boh je všadeprítomný a všetko robí tak, aby človek bol spasený.

To len človek je hlúpy a neposlušný, preto jeho život je len veľký chaos, v ktorom sa potápa zo dňa na deň, nevidiac zmysel svojho bytia na zemi. Daj Boh, aby Cirkev a jej sväté Tajiny neboli pre nás formalizmom - prídem a odídem, ale aby náš život v Christovej Cirkvi bol ozaj živým obrazom ikony spásy, ktorou by mal byť každý jeden z nás.

Ludvig Kináč

Zdroj: pravoslavie.sk/svetlo-pravoslavia, foto:pravoslavie.ru/103548.html

OTEC THOMAS HOPKO

V tomto článku by som chcela čitateľom Istiny predstaviť osobnosť Pravoslávnej cirkvi, ktorá žila donedávna a ktorej vplyv je badateľný v celom svete. Ide o otca Thomasa Hopka, ktorý hoci pôsobil v Amerike, je známy po takmer celom pravoslávnom svete. V našich končinách však bude predovšetkým zaujímavá informácia, ktorá sa týka jeho pôvodu, a to tá, že pochádzal z rusínskeho prostredia, teda jeho rodičia boli Rusíni.

Otec Thomas Hopko, ako som už spomenula, bol rusínskeho pôvodu. Jeho predkovia sú spojení s rusínskou dedinou Naviczke (teraz Nevyts'ke) neďaleko mesta Užhorod. Otec Tom, ako ho takmer všetci

volali, sa narodil v roku 1939 v Endicotte v New Yorku, bol pokrstený a vychovaný v karpatsko-ruskej jurisdikcii Pravoslávnej cirkvi. Mal verejné školské vzdelanie, potom študoval na seminári svätého Vladimíra. Oženil sa s Annou Schmemannovou, dcérou známeho pravoslávneho teológa - otca Alexandra Schmemanna. Mali päť detí a v čase jeho smrti pätnásť vnúčat. Otec Thomas slúžil ako kňaz cirkvi v Ohio, potom dva roky v New Yorku, a to ešte predtým, ako sa stal profesorom dogmatickej teológie na

seminári svätého Vladimíra, kde sa neskôr stal aj dekanom.

V seminári sv. Vladimíra otec Hopko študoval s takými renomovanými pravoslávnyimi teológmi, akými boli Alexander Schmemann, o. John Meyendorff, Nicholas Arseniev a Sergej Verchovskoy. V roku 1963 bol vysvätený za kňaza a slúžil v niekoľkých cirkevných obciach v štátoch Ohio a New York. V roku 1968 začal vyučovať na seminári svätého Vladimíra, a nakoniec nahradil svojho učiteľa Sergeja Verchovskoya ako profesora dogmatickej teológie.

Otec Thomas patril k Pravoslávnej cirkvi v Amerike a zastupoval ju vo Svetovej rade cirkví. Bol prezidentom Ortodoxnej teologickej spoločnosti v Amerike. Bol

to plodný autor, veľmi vyhľadávaný ako rečník. Napísal obrovské množstvo článkov, kníh, prednášok, nahral snád' najviac podcastov v celom pravoslávnom svete, z ktorých sú záznamy na internete aj rôzne iné nahrávky, ktoré sa šíria medzi veriacimi. Jeho hlas je neskutočne energický a otec pôsobí, akoby nerozprával o Bohu, ale o najlepšom priateľovi, ktorý stojí priamo pri ňom. Počúvať ho je priam balzam pre dušu a obrovská pomoc a podpora pre tých, ktorí chcú vedieť o Bohu viac, porozumieť Mu a pochopiť možno občas ťažšie teologické záležitosti jednoduchou a ľahkou formou, tak ako ich otec Thomas presne aj podáva. Samozrejme všetko vyššie spomenuté je v angličtine, čo môže byť pre niektorých problém, avšak v dnešnej dobe sú určite dostupné aj preklady.

Očití svedkovia tvrdia, že jeho prednášky boli fenomenálne. Otec Thomas hovoril bez poznámok a s obrovským množstvom vedomostí. Bez varovania nkrátko prešiel do cirkevnej slovančiny, gréčtiny, latinčiny či hebrejčiny. Určite by mohol povedať veľmi elegantnú frázu, ale z väčšej časti bol jeho spôsob rozprávania „obyčajný“, takpovediac konverzačný. Ľudia mali otca veľmi radi. Takmer na každom rohu niekto povedal: „*Otec Tom urobil pre mňa to a to.*“ Istá igumena (predstavená monastiera) v novom malom ženskom monastieri (teraz už roky fungujúci) vyrozprávala nasledovný príbeh: Bola mníškou v kláštore určitej denominácie, ale často rozmýšľala a hovorila o Pravosláví, a tak bola doslova z kláštora vyvedená prednými dverami. Nemala kam ísť, ani žiadne zdroje. Otec Thomas Hopko a jeho rodina ju vzali do svojho domu a on jej pomohol postupne sa usadiť v Pravoslávnej cirkvi. Otec Hopko mal na život mnohých veľmi pozitívny vplyv. Osobné skúsenosti veľkého množstva veriacich ho opisujú ako dobrého, láskavého, úžasného a starostlivého človeka.

Po odchode do dôchodku v roku 2002 žil otec Thomas so svojou matuškou Annou v ženskom monastieri Premenenia v Ellwood City v Pensylvánii. Tam aj odovzdal svoju nesmrteľnú dušu Bohu. Stalo sa tak 18. marca 2015 vo veku 75 rokov. Na jeho pohrebe sa zišlo viac ako 350 ľudí z celej Severnej Ameriky. Snád' pre nikoho nebude prekvapením, ak napíšem, že už teraz sú známe prípady, resp. zázraky spojené s osobou otca Thomasa. Vičnaja jemu pamjat'!

Tatiana Vasiliou

Zdroj: Father Thomas Hopko and his Fifty Five Maxims of Christian Living | A Russian Orthodox Church Website (pravmir.com), Thomas Hopko - OrthodoxWiki, Thomas Hopko - Wikipedia.

Zdroj obrázky: Father Thomas Hopko and his Fifty Five Maxims of Christian Living | A Russian Orthodox Church Website (pravmir.com), father thomas hopko life - Bing images

SVÄTÝ SOFRONIJ, PATRIARCHA JERUZALEMSKÝ

Spomedzi množstva svätých našej Cirkvi sa osobitným spôsobom vyníma osobnosť svätého Sofronija, biskupa jeruzalemského. Pri veľkom množstve dobrých skutkov sa svätý Sofronij podieľal aj na boji proti heréze monofyzitizmu, „vznávajúcej, že *Christos ma iba jednu prirodzenosť* – Božskú, údajne úplne pohlcujúcu ľudskú prirodzenosť, na rozdiel od pravoslávnej náuky o dvoch prirodzenostiach *Ľsusa Christa - Božskej a ľudskej, ktoré boli v ňom prítomné nezliatne a neoddeliteľne.*”

Svätý Sofronij, budúci patriarcha jeruzalemský sa narodil v Damašku, v rodine zbožných rodičov Plinfosa a Miry. Meno Sofronij, ktoré mu bolo dané, znamená „cilomudrije“ (cudnosť, *υπερομδρϊε*). Podľa slov svätého Jána Listvičníka je cilomudrije „všeobecný názov pre všetky cnosti“. Už od svojho

raného veku sa svätý Sofronij, v súlade so svojim menom, usiloval o dosahovanie všetkých týchto cností. Zaoberal sa filozofiou (svetskými naukami), za čo bol nazvaný „sofista“, čo znamená premúdry. Tento titul bol v tej dobe veľmi vážený a mali ho vynikajúci filozofi.

Mladý Sofronij si však neželal len vonkajšiu, svetskú múdrosť, ale túžil aj po duchovnom poznaní. Vo svojej snahe nájsť úžitok pre svoju dušu obchádzal mnohé monastiere a pustovne až kým neprišiel do Jeruzalema, kde v monastieri svätého Feodosija našiel jedného inoka menom Ján. Tento inok bol zároveň aj presbyterom, bol to človek cnostný a veľmi skúsený vo všetkej múdrosti. Svätý Sofronij v ňom našiel učiteľa, priviazal sa k nemu ako syn k otcovi a nasledoval ho až do konca. Spolu navštevovali mnohé monastiere a pustovne, kde si pre svoj úžitok zapisovali životy svätých. Z ich zápiskov vznikla znamenitá kniha „Duchovná lúka“, ktorú vysoko ocenil Siedmy všeobecný snem. Prepodobný Ján však zo svojej pokory a úcty nazýval svätého Sofronija sofistom, človekom múdrom a dokonca aj otcom. Svätý Sofronij so

svojim spoločníkom, prepodobným Jánom, dlho putovali po mnohých miestach, aby sa však zachránili pred nájazdmi Peržanov, odišli do Antiochie a neskôr do Egypta. V Egypte však svätý Sofronij ochorel a prijal od prepodobného Jána postrih. Po vyzdravení sa obaja rozhodli zostať v Alexandrii. Tam boli vrúcne prijatí svätým patriarchom Jánom Milostivým, ktorý ich mal rád a považoval ich za svojich priateľov.

V Egypte sa v tom čase rozmohla heréza Severa, ktorý bol jedným z hlavných zástancov monofyzitizmu. „Severus bol pre svojich nasledovníkov niesmierne atraktívny človek. Viedol veľmi asketický život, ktorý zapôsobil na všetkých, ktorí ho poznali. Severus taktiež zvykol používať svoje značné vzdelanie na teologickú činnosť, produkuje jedny z najvýznamnejších monofyzitských prác a dávajúc tomúto prúdu intelektuálnu silu, ktorá mu predtým chýbala.“ Nemôže byť pochyb o tom, že náprava takéhoto učenia stála svätých Jána a Sofronija nemalé množstvo úsilia. S Božou pomocou, pri mnohej snahe a pri použití ich širokého teologického a filozofického vzdelania sa im však v tomto diele darilo.

Obaja títo svätci sa pri všetkej svojej činnosti snažili každý deň niečo nové naučiť alebo počuť či vidieť niečo užitočné pre svoju dušu. Pre ilustráciu uvediem jeden príbeh z ich života. Pri jednej z ich ciest si sadli k trom slepcom, ktorí sa medzi sebou rozprávali.

“V rozhovore medzi sebou jeden slepec povedal druhému:

- Priateľ, ako si oslepol?

A on odpovedal:

- V mladosti som bol námorníkom; keď sme sa plavili z Afriky, musel som sa veľa pozerat' na more; na očiach sa mi urobili belmá, a ja som oslepol.

Potom na otázku, ako oslepol, odpovedal aj druhý:

- Pracoval som v sklárni a raz som sa nechtiac, svojou neopatrnosťou, pri výrobe skla popálil; a tak som od ohňa stratil zrak.

Po tom, ako rozpovedali dôvod svojej slepoty, sa obaja slepci opýtali tretieho, ako oslepol on.

Odpovedal im:

- Keď som bol mladý, nerád som pracoval, ale páčilo sa mi nerobiť nič; miloval som rozkoš a nemal som čo jesť, a tak som začal kradnúť a robiť veľa zla. Raz som uvidel: odvážajú pochovať mŕtveho muža oblečeného v drahých šatách; išiel som za nosiacimi truhlu, aby som zistil, kam ho položia; mŕtveho pochovali pri chráme sv. Jána; keď padla noc, otvoril som kryptu, vošiel som tam a vzal som z mŕtveho všetko, nechajúc na ňom iba košeľu. Vychádzam z krypty a zlé myšlienky hovoria vo mne: vráť sa a vezmi aj košeľu, veď je veľmi dobrá. A vrátil som sa, ja prekliaty, aby som mu vyzliekol aj košeľu a zanechal mŕtveho muža nahého. A tu mŕtvy muž vstal, sadol si pred mnou, zdvihol ruky a prstami mi zodral moju tvár a vyškríbal mi obe oči. Potom som, ja prekliaty, z toho nešťastia a bolesti ledva opustil kryptu. Takto som oslepol!

Keď to môj pán Sofronij počul, dal mi pokyn a odišli sme od slepcov. A Sofronij mi povedal:

- Pravda, otec Ján, dnes sa už nie je čo učiť, naučili sme sa dostatok užitočného - že nikto, ktorý robí zlo, sa nemôže skryť pred Bohom."

Spoločník svätého Sofronija, prepodobný Ján, umrel v Ríme, po tom, čo sa tam vybrali po smrti svätého Jána Milostivého, ktorý umrel na ceste do Konštantinopolu. Telo svätého Jána bolo potom prevezené do monastiera svätého Feodosija, kde bolo pochované. Po smrti jeruzalemského patriarchu Zachariáša a svätého Modesta, ktorý po ňom nakrátko prevzal túto katedru, sa stal nový patriarchom svätý Sofronij. Na tomto mieste svätý Sofronij pretrval približne desať rokov. Bol dobrým pastierom stáda, ktoré mu bolo zverené, i keď na konci svojho života zažil veľké utrpenie – mohamedáni, ktorí obsadili mesto na dva roky, po vpustení do mesta aj napriek dohode poškrvnili kresťanské svätyne Jeruzalema.

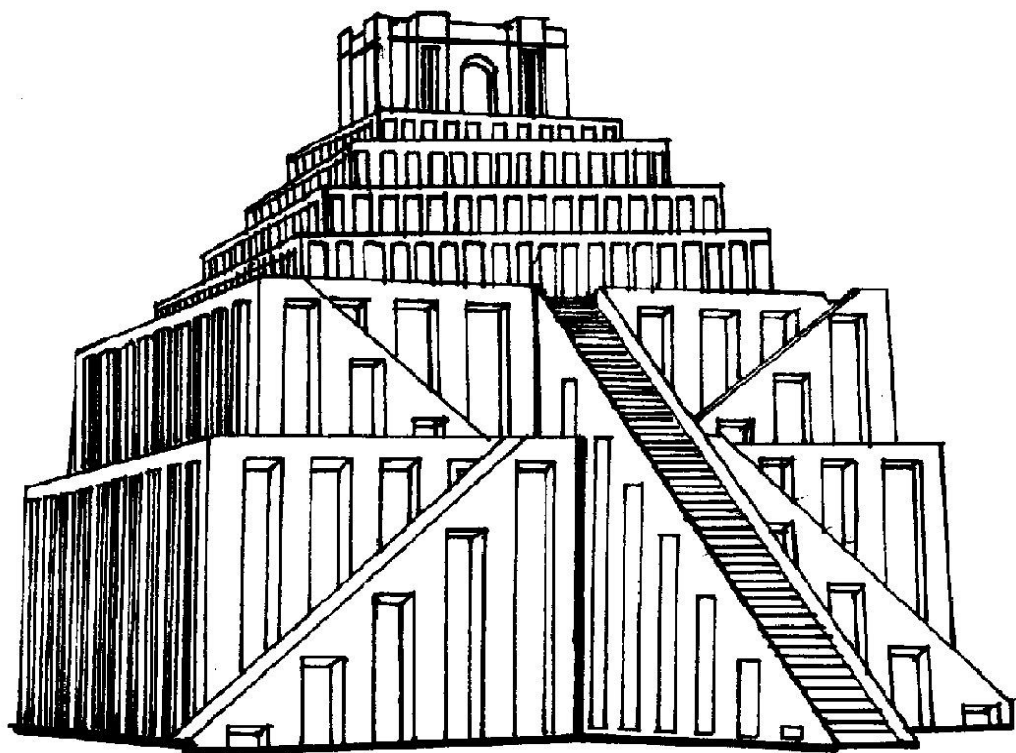
Do našich dôb sa zachovalo veľké množstvo diel svätého Sofronija. Veľmi dôležitým dokumentom je jeho Všeobecný list, kde rozoberá učenie o Svätej Trojici a vteleení Boha Slova. Týmto listom taktiež vyvracia učenie Nestoria a Eutychia. Čo sa týka ďalšej tvorby svätého Sofronija, zapísal tiež „*život prepodobnej Márie Egypťskej, okolo 950 tropárov, stichiri od Paschy do Voznesenija*." Vo svojej práci sa venoval aj tzv. Jeruzalemskému typikonu, ktorý sa dodnes používa v našej a aj mnohých ďalších miestnych pravoslávnych cirkvách. Svätý Sofronij svojou obetavosťou a oddanosťou Pravoslávnej cirkvi zanechal po sebe hlbokú stopu, ktorá má na nás priamy vplyv až do dnešných dní.

Svjatitelu otče Sofronije, moli Boha o nas!

Štefan Pružinský, II. ročník, Pravoslávna teológia

Foto: facebook.com/FomaUkraine

OVEČKA 5 BABYLONSKÁ VEŽA

Po storočiach ľudia znovu osídlili Zem a na celom svete ľudia hovorili jedným jazykom.

Ľudia sa raz rozhodli, že postavia veľké mesto s vežou siahajúcou až do neba a tým preslávia svoje meno. A tak začali stavať.

Vtedy Hospodin zostúpil, aby sa pozrel na mesto a vežu, ktorú stavali. A Boh povedal:

„Sú jeden národ a všetci hovoria jednou rečou – a hľa, čo začali vyčínať! Zostúpme k nim a zmätme ich reč, aby si medzi sebou prestali rozumieť.“

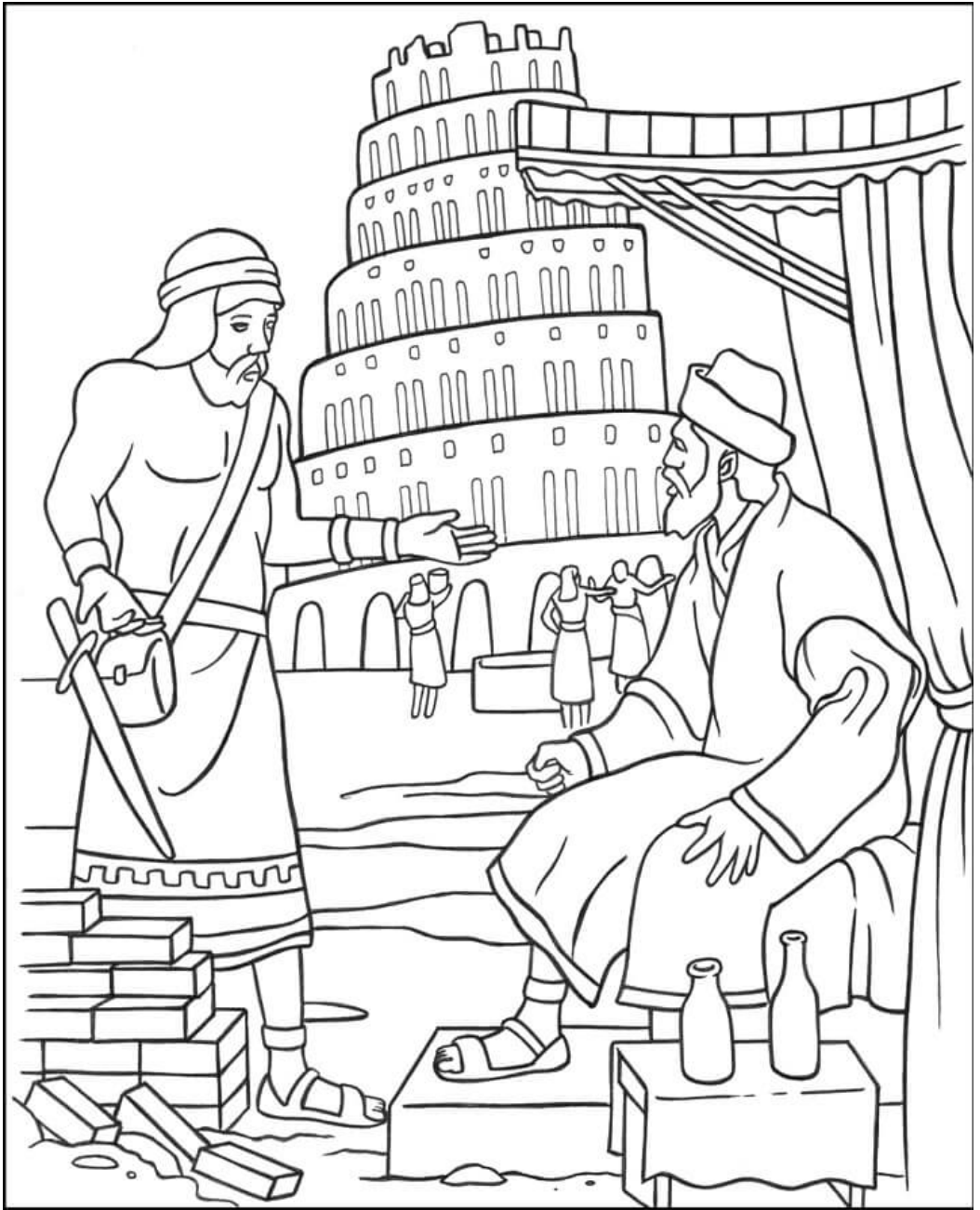

A Hospodin zmiešal reč všetkých obyvateľov Zeme tak, že si prestali navzájom rozumieť a rozptýlil ich po celej Zemi. Preto to mesto nazvali Babylon.

Biblia pre deti

Úlohy pre škôlkarov

➤ Vyfarbi si obrázok

Úlohy pre školákov

✓ Zakrúžkuj správnu odpoveď na každú otázku a potom si obrázky vyfarbi:

1. Čo sa ľudia z Babylonu snažili postaviť?

2. Pretože bol Boh nespokojný s tým, čo robili ľudia, čo sa rozhodol spraviť?

3. Čo máme čítať, aby sme poznali cestu návratu k Bohu?

✓ Skús zistiť, ktorá z možností je prekladom týchto slov v cudzom jazyku. Na každé slovo je len jeden správny preklad. Správne páry spoj čiarou.

Voskresenje Christovo
Roždestvo Christovo
prijímanie
Babylonská veža
Boh
Presvätá Bohorodička
apoštol Peter
zradca
kríž
víťazstvo

Tower of Babel
предатель
пасха
victory
die Jungfrau Maria
apostolo Piero
áldozás
Fête de la Nativité
det Gott
fiore

Súťaž pre školákov

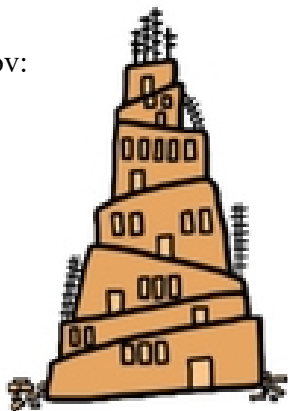
1. Komu povedal Christos: „Ešte dnes budeš so mnou v raji“ ? Kruh pred správnou odpoveďou vyfarbi.
 - vojakovi
 - žalárnikovi
 - zlodejovi
 - záhradníkovi
2. Kto predal Christa? Správnou odpoveď zakrúžkuj.

Peter	Lukáš
Judáš	Ján
3. V ktorý deň Christos vstal z mŕtvych?
4. Christos Voskrese iz, smert'iju smert', i sučim vo hrobich život

Riešenia úloh posielajte
do 15.06.2022
na e-mailovú adresu
ovecka.istina@gmail.com

Súťaž pre škôlkarov

- Dokresli podľa pokynov:

- naľavo bude chlapec s kladivom
- napravo chlapec s klobúkom
- hore pri veži budú mraky a slnko
- pod vežou nakresli naskladané tehly a kamene

PRVÉ OBDOBIE CIRKEVNÝCH DEJÍN APOŠTOLSKÁ CIRKEV

Kresťanská Cirkev ako organizovaná spoločnosť vznikla až po smrti svojho zakladateľa Isusa Christa, ale základy, na ktorých je vybudovaná, boli dané počas Jeho pozemského života. Pri historickom štúdiu každej historickej osobnosti vyvstávajú otázky spoľahlivosti historických prameňov o nej.

Sám Isus Christos nezanechal po Sebe žiadne písomné správy. Jeho život a dielo podáva zbierka spisov, ktoré napísali v dobe po založení Cirkvi Jeho učeníci. Cirkev vybrala z takýchto správ určité spisy, ktoré uznala za kánonické, t. j. také, ktoré verne tlmočia obsah diela Isusa Christa. Zhromaždila ich do zbierky kníh Písma svätého (Nového Zákona), obsahujúcej 4 evanjeliá, Skutky apoštolov, Listy apoštolov cir-

kevným obciam a jednotlivcom- najviac apoštola Pavla a prorocký spis Zjavenie. Ich štúdiom sa podrobne zaoberajú biblické vedy. To sú hlavné svedectvá Cirkvi o živote, spasiteľnej činnosti a zvesti Christovej a o živote prvotnej apoštolskej Cirkvi v prvých rokoch po Christovej smrti. Spomínané štyri evanjeliá neboli napísané s úmyslom podať životopis Isusa z Nazaretu. Nešlo tu o spracovanie historickej biografie, ale o svedectvo Jeho vyznávačov, ktorí uverili v Neho ako v Christa. Hoci to nie je literatúra písaná podľa historických nárokov, nájdeme v nej toľko detailov z dejín a reálií, že nie je možné nebrať tieto správy vážne.

Nový Zákon prešiel v posledných storočiach ostrou, až bezohľadnou kritikou, ktorá však preukázala jeho hodnovernosť. Historické údaje, ktoré sú v ňom uvedené, historicky obstoja a je možné ich overiť vedeckými metódami. Istá časť kritikov vychádzala z apriórneho presvedčenia o neexistencii Isusa Christa ako historickej osobnosti. Staršie generácie kritikov poukazovali na to, že najstaršie rukopisy

Nového Zákona sú z doby pomerne neskoršej, avšak nálezy fragmentov novozákonných spisov z doby veľmi blízkej vzniku Cirkvi preukázali neopodstatnenosť týchto názorov. Taktiež nové rukopisné objavy v Palestíne v oblasti Mŕtveho mora osvetľujú jasnejšie dobové pozadie vzniku kánonických spisov Nového Zákona.

Narodenie Isusa Christa je zakotvené v historickom čase pomerne presnými údajmi za vlády Herodesa Veľkého v rokoch 5-6 pred Christom. Taktiež Jeho smrť na kríži je datovaná do doby pôsobenia rímskeho prokurátora Pontského Piláta 14. alebo 15. dňa židovského mesiaca nisana asi roku 30 po Christovi.

Isusova matka, Panna Mária, bola podľa cirkevnej tradície dcérou bohobojných rodičov Jáchyma a Anny, ktorí odvodzovali svoj pôvod z rodu kráľa Dávida. Žila, zasnúbená takisto Dávidovcovi Jozefovi, v Galilei, v mestečku Nazaret. Nadprirodzeným spôsobom bol zvestovaný, a narodil sa jej Syn Boží, predpovedaný prorokmi, o ktorom Cirkev vyznáva, že v ňom „Slovo (Boh) je učené telom“ (Jn 1,14). Isus sa narodil v judskom mestečku Betlehem, kam prišla Jeho matka so svojím snúbencom – ochrancom Jozefom a Jeho narodenie bolo sprevádzané zázračnými znakmi pôsobenia Božej milosti vo svete. Narodil sa v chudobe, ale bol spoznaný

betlehemskými pastiermi, mágmi z Východu i duchonosným starcom Simeonom a prorokyňou Annou v jeruzalemskom chráme. Bol prenasledovaný kráľom Herodesom, bol zachránený v Egypte a neskoršie sa vrátil do galilejského Nazaretu, kde žil pod ochranou matky a pestúna, pripravujúc sa na verejné vystúpenie.

Evanjeliá zdôrazňujú vo zvesti o Jeho narodení presvedčenie, že sa na ňom splnili všetky starozákonné proroctvá o narodení Mesiáša.

Zdroj: Cirkevné dejiny I. Úvod a prvé obdobie cirkevných dejín, Pavel Aleš

Foto: ruicon.ru

Dávid Horváth

ROZHOVOR S MATUŠKOU MGR. JANKOU GUBOVOU, DLHOROČNOU MLÁDEŽNÍČKOU, NAŠOU ISTINKÁČKOU

1. Milá matuška Janka, твоjím rodným mestom sú Košice. Keď sa v spomienkach vraciaš do svojho útleho detstva, čo sa Ti v nich vynára?

Vyrastala som bez otca, s mamou, staršou sestrou Ivanou a babkou v paneľáku v Košiciach. Babka Mária bola dôležitou postavou v našej rodine, keďže pomáhala s našou výchovou. Zatiaľ čo mama chodila do práce a zabezpečovala financie pre rodinu, babka sa o nás starala. Dodnes si pamätám, ako ma ukladala spať, na hry s ňou. Dožadovala som sa úpenlivo jej pozornosti a ona sa mi s veľkou trpezlivosťou a láskou venovala. Chcem vyzdvihnúť viacgeneračný model rodiny, kde starší ľudia sú jej súčasťou, pomáhajú a necítia sa tak nepotrební. Deti im to opätovne vracajú. Moja babka bola jednoduchá žena, modlitebníčka, veľký vzor pre mňa. Bola vdovou veľmi dlho, lebo dedko Ján bol baníkom zhodou okolností pre bane Slovinky a skoro zomrel. Keď som mala 8 rokov, zomrela aj naša drahá babka. Vychystaná skoro ráno do Kojšova jej rodiska, potichu, pri modlitbe. Večná jej Pamiatka!

2. Ktoré osobnosti z duchovného života ťa obohatili a formovali počas základnej školy, či ďalších štúdií?

Od detstva som bola súčasťou pravoslávnej mládeže, veľmi rada som sa učila náboženstvo a chrám vyplňal všetok môj voľný čas. Navštevovala som aj ZUŠ, hudobný nástroj flauta, potom lesný roh. Následne bolo potrebné zaradiť sa do orchestra. Z viacerých záľub ma však nič neuchvátilo natoľko, aby som sa tomu chcela naplno odovzdať. Jediné chrám a duchovný život boli pre mňa hodnotné. Významnou osobnosťou medzi kňazmi bol v tom období o. Spišák (dedko môjho manžela). Vyučoval nás náboženstvo, vysvetľoval nám mystické dielo Cirkvi i praktické bohoslovie. Bol to veľmi zbožný, vzdelaný človek, teológ, ktorý každú deň slúžil svätú Liturgiu. Zaujímavé na ňom bolo i to, že používal v tej dobe medzi prvými termín „oboženie“, v súčasnosti nazývané „zbožštenie“. Mala som ho veľmi rada pre jeho ľudský a láskavý prístup. O niečo neskôr prišiel do našej cirkevnej obce na výpomoc o. Alexander Cap. Veľmi rada som chodievala k nemu na spoveď. Páčilo sa mi, že na spovedi sme si zadávali úlohy do nasledujúcej spovede. Veľmi mu záležalo na tom, aby som na sebe pracovala a zaujímal sa, ako sa mi darí s tým popasovať. Vyhovovalo mi to - cítila som, že je to cesta, ako môže človek na sebe uvedomelo pracovať a napredovať. Boli to dôležité výzvy.

Po ukončení základnej školy som študovala na gymnáziu, kde ma viac bavili humanitné predmety, a tak som sa začala zaoberať filozofiou a históriou. V tom čase bola rozbehnutá pekná spolupráca s PCO Spišská Nová Ves, ktorú za BPM viedla Evka Kišiková. V tom čase sa stal mojím duchovníkom o. Štefan Pružinský. Konzultovali sme spolu problémy a rôzne otázky duchovného života, dôverovala som mu, že mi poradí správne. Keď bolo potrebné, písala som mu listy. Bolo udivujúce, akú veľkú oporu mal v učení svätých otcov, o ktoré sa vždy pri odpovedi opieral. Tým mi

podal vedomostnú základňu a možnosť čo najviac sa priblížiť k Christovi.

Ďalším cenným duchovníkom v mojom živote bol, dnes už zosnulý o. Ladislav Kiraľ, ktorý ma sprevádzal dlhšie. Slúžil totiž po Košiciach neskôr aj v Kojšove, rodnom kraji mojej mamy Márie. Veľká vzácnosť na ňom bola jeho obrovská láska k modlitbe. Nezaoberal sa veľmi spoločenskými aktivitami či intenzívnou prácou s mládežou. No miloval predovšetkým slúženie, večerné

bohoslužby, radoval sa, rád spieval... Bolo na ňom veľmi krásne to, ako miloval chrám. Nepoučoval nás, ale žil tým, čo hlásal. Bol tichým vzorom, stačilo ho pozorovať a učiť sa od neho. Bol veľmi reprezentatívny typ a diplomat, čo bolo pre pôsobenie v PCO Košice viac ako potrebné. Večná jemu Pamiatka!

3. Janka, je o Tebe známe, že je ti blízka osobnosť ruského spisovateľa, filozofa a mysliteľa F.M. Dostojevského. Už počas gymnázia si čítala jeho literatúru. Čím ťa uchvátila práve jeho tvorba?

Áno, je to tak :-). Spočiatku ma zaujal jeho román „Bratia Karamazovci“, ktorý sa dotýka hlbokých otázok života. V postave starca Zosimu vystupuje reálny starec Ambrosij Optinský, ktorý bol duchovníkom Dostojevského. No i keď je tento román považovaný za vrchol autorovej tvorby a je komplexnejší, najviac ma asi uchvátil psychologický román „Zločin a trest“. Autor sa v ňom zameril na koncepciu človeka, hĺbku jeho vnútra, kde postupne odhaľuje jeho myšlienky a vrstvy osobnosti. Človek je totiž dynamická bytosť, neustále sa formuje cez vedomosti, osobné skúsenosti, vzťahy a prostredie, v ktorom žije. Nikto nemôže byť zatratený, odsúdený, i keď spácha ten najhorší zločin. Vždy má možnosť zmeny, aj keď to nedokáže sám. Aj v románe vystupuje Nastja, čistá ženská duša, ktorá zachráni Raskolníkovu a prinesie mu Bibliu. Kľúčový je teda Boh, ktorý jediný dokáže meniť životy. Človek ale môže byť v tomto procese nápomocný a dokáže Boha druhému sprostredkovať (ako Nastja). Sám si človek nikdy neporadí práve kvôli vlastnej slabosti... Posolstvo románu poukazuje na to, že v každom človeku je dobro, v každom horí plamienok Christa. Je len potrebné ho objaviť a rozduchať. A to je úlohou nás, kresťanov.

Chcem ešte doplniť, že vzťah k literatúre, celkovo čítanie a aj iné druhy umenia pokladám za veľmi dôležité pre človeka. Je to nevyčerpatelná studňa, ktorá v nás

zanecháva stopu, formuje nás, obohacuje, čím dáva tejto aktivite zmysel. A nakoniec - talent dáva človeku Boh a preto je nevyhnutné, aby sme sa ho naučili prejavovať. Poznám totiž mnohých, ktorí sa k pravosláviu dostali práve cez umenia, a to predovšetkých cez to literárne.

4. Matuška, aké je to byť manželkou kňaza? Čím ste si v spoločnom živote prešli?

S mojím manželom Miroslavom sme sa poznali už od detstva prostredníctvom BPM Košice. Stretávali sme sa na rôznych aktivitách. Po ukončení Obchodnej akadémie v Košiciach môj manžel pokračoval na PBF v odbore teológia. Osobnostne sa ešte necítil vykonávať tak zodpovedné kňazské povolanie, a preto pracoval nejaký čas ako poštár. Tým, že mal možnosť prejsť si svetským povolaním, spoznal problémy bežných ľudí, ich obavy a starosti. Keď nastal čas kňazskej služby, celkom prirodzene prijal toto volanie. Požiadal o prax, konkrétne v PCO Spišská Nová Ves, kde bolo pre nás známe a blízke prostredie. Bolo to pekné obdobie, predstavovalo veľký prínos. Zažili sme fungujúcu cirkevnú obec, zistili, čo to všetko obnáša, nahliadli do konkrétnych aktivít. Bol to pre nás vzor, ako sa dá na v cirkevnej obci pracovať. Po takmer troch rokoch na Spiši sme po otcovi Michalovi Hrustičovi prevzali PCO Čabiny. Veľmi si vážime svojho predchodcu - ťažko bolo na neho nadviazať, keďže zanechal po sebe veľký kus práce. Bolo tam veľmi dobre, ľudia sú tam veľmi ústretoví, radi ich navštevujeme. Môžem povedať, že neustále boli ochotní a nápomocní. Ich činy boli mnohokrát rýchlejšie ako naše podnety či myšlienky. Nemožno nespomenúť našu milú p. Helenku Kantulákovú či p. Mariána Škovrana, ktorý pre nás vlastnoručne zhotovil poschodovú posteľ do detskej izby. V podstate všade tam, kde sme pôsobili, našli sme si krstných rodičov pre svoje deti, aby sme mali zámienku udržať si do budúca vzťahy s týmito pre nás vzácnymi ľuďmi.

5. Aktuálne pôsobíte v PCO Slovinky, ako sa Vám tam darí?

Ďakujem vladykovi za ústretovosť, ktorú prejavil tým, že nás tu preložil, a to napriek tomu, že sme odísť z Čabín neplánovali. Ľudia nám až príliš prirástli k srdcu, a preto sme sa preč nepýtali. Vladyka však zohľadnil fakt, že potrebujeme bývať bližšie k mestu, v ktorom by naša chorá dcérka mohla byť efektívne liečená a intenzívne rehabilitovaná. Hneď od začiatku som sa v Slovinkách cítila veľmi dobre, pretože sme tu poznali veľa ľudí ešte z Bratstva. Blízke pre mňa bolo i spojenie s prírodou, s týmto krajom, s ktorým som bola spätá od svojho detstva. Dušou PCO je milá pani (opäť Helenka) Nemčíková, ako sa hovorí pravá ruka: „piv popa“. :-). Má veľký dar zjednocovať ľudí, snaží sa, aby sa každý cítil dobre a stráži dobré vzťahy v chráme. V cirkevnej obci máme okolo 40 detí spolu s mládežníkmi a aktuálne robíme každú sobotu pravidelné stretnutia starších z nich. Je nám veľmi nápomocný náš bohoslovec a spoľahlivý mládežník Dávid Horváth. Je krásne byť v Bratstve, má to zmysel. Radi by sme zúžitkovali to, čo do nás naši predchodcovia zasiali.

Prevziať PCO Slovinky po o. Petrovi Kačmárovi bola veľká zodpovednosť. Bol veľmi obetavý, výrazný a schopný organizátor, zanechal tu plody svojej práce. In-

tenzívne pracoval s mládežou, organizoval koncerty, založil zbor a pod. Keď sa nám aspoň sčasti podarí udržať takýto aktívny život v cirkevnej obci, budeme veľmi radi.

6. Matuška Janka, už takmer 6 rokov bojujete so zákernou chorobou vašej dcéry Janky. Jej diagnóza nie je presne stanovená, netušíte, ako sa bude ďalej vyvíjať. Človeku sa to zdá až nepredstaviteľné. Ako to celé zvládáte, žiť v neistote, strachu o dieťa?

Jankina choroba ovplyvňuje celý náš život, prešli sme si rôznymi etapami... Stále som lipla na istotách, chcela som byť sebestačná a mať veci pod kontrolou. Cez svoj životný príbeh však pochopíš svoju vlastnú bezmocnosť a až skúsenosťou si to overíš. Mnisi dennodenne pamätajú na smrť. My laici až tak nie...Keď to zrazu vstúpi do tvojho života, pamätáš na to každý deň už aj ty. Prežívali sme akútne stavy v strachu, prežili bolesť, prišli hlboké a vážne modlitby ako nikdy predtým, po ktorých prišli vážne odpovede. Dospeli sme k tomu, že to malo mať a má pre nás nejaký zmysel. Dôverujem Bohu, že je to určené pre nás, aké máme deti a čo im je. Pochopila som, že len Boh je jediná istota. Utvrdila som sa v tom, že ani lekári, ani iné veci človeku nedajú žiadnu istotu a ani odpoveď. Toľko zázakov, koľko sa nám stalo počas tejto choroby, sa nám nestalo nikdy predtým. Denne bola viditeľná pomoc Božia, nevy-sloviteľné veci v konkrétnych situáciách. Janka má meno po sv. Jánovi Krstiteľovi a práve na jeho sviatok sa prebudila z bdelej kómy. Po troch dňoch čítania akafistu k sv. Matrone Moskovskej Janka začala vidieť, hoci tri mesiace nefixovala žiadne predmety. Bola som si vtedy viac ako istá, že sv. Matrona, ktorá bola sama slepá, pomôže Janke prinavrátiť zrak. Spomeniem ešte, že som sa v modlitbe obrátila aj k sv. Jánovi Šanghajskeému, a to naozaj len krátko. Onedlho nato mi Maroš Hopta, ktorého som ledva poznala, zaklopal na dvere a doniesol Janke ikonu sv. Jána priloženú k moščam, pretože bol „zhodou okolností“ pri jeho hrobe v Amerike. Dojalo ma vtedy to, že na nás myslia cudzí ľudia a aj to, ako nás sv. Ján Šanghajský takto krásne pozdravil. Človek takúto podporu nikdy necíti vtedy, keď nemá žiadne problémy. Vďaka Bohu teda za všetko!

Touto cestou by som chcela veľmi pekne poďakovať matuške Zuzke Petrovovej, ktorá pre našu Janku zorganizovala finančnú zbierku a ktorá ma neustále vypočuje a podporuje. Veľmi nám to pomohlo, bolo to prospešné najmä na rehabilitácie pre Janku a ďalšie veci. Taktiež veľmi pekne ďakujem aj všetkým dobrým ľuďom, ktorí sa zapojili, prispeli, dokonca stále prispievajú, hoci zbierka bola ukončená. Vďaka všetkým, ktorí pamätajú na našu Janku a na nás vo svojich modlitbách, lebo to je ešte viac ako peniaze. Cítíme to a veľmi nás to posilňuje a odbremeňuje. V neposlednom rade ďakujem svojim najbližším - manželovi a rodičom za pomoc s deťmi, domácnosťou a všetkým potrebným. Veľká vďaka všetkým!

...Och, to je celé nejaké vážne! Ved' som tam nepovedala žiaden vtíp!!! To sa na mňa nepodobá... Urobíme to ešte raz?:-) A prečo mám len tri strany? Ja by som ešte aj rozprávala ďalej!!!:-)

СТИХОДНÁ МУЧЕНИЦКА ТАМАРА (SATSI) (18. 4. / 1. 5.)

Ctihodná mučeníčka Tamara sa narodila roku 1876 na samote Uustalo, obvod Estónskej gubernie, v luteránskej rodine roľníkov. Rodičia dali dievčatku meno Mária. Keď mala Mária 7 rokov, zomrela jej matka a onedlho aj otec. V roku 1886 sa v dedine Marjamaa, vedľa luteránskej cirkevnej obce, otvorila aj pravoslávna cirkevná obec. Mnohí z luteránov vtedy prijali pravoslávnu vieru. Po ukončení štyroch tried dedinskej školy, Mária vstúpila v roku 1888 do domova pre dievčatá (siroty) pri ženskom mníšskom spoločenstve v Jõhvi. V tomto domove sa chovankyne učili čítať, písať a vyučovali sa tu aj ďalšie predmety. Dievčatá sa učili ručným prácam, ikonopisectvu a umeniu zlatej výšivky. V roku 1892 sa toto spoločenstvo zmenilo na monastier Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Pjuchtica. Prvou predstavenou monastiera sa stala igumena Varvara (Blochina).

V roku 1895 vstúpila Mária, do tej doby chovankyňa dievčenského domova, do miestneho monastiera a bola oblečená do čiernych šiat t.j. do podrjasnika; v novembri toho istého roku prijala apoštolník (apoštolník - ženská mníšska pokrývka hlavy, ktorá pokrýva ramená, hrud' a chrbát, s voľným miestom na tvár, a ktorá siaha až k pásu). V roku 1897 potom prijala tzv. rjasoformný mníšsky postrih.

Roku 1898 sa stala igumena Varvara (Blochina) neprijateľnou pre kňaznú Jelizavetu Šachovskú, ktorá žila na svojom pozemku blízko monastiera, a bola arcibiskupom mesta Riga Arsenijom prevedená do Kazanskej eparchie. Igumena Varvara ponúkla niektorým z poslušníčok

možnosť odísť s ňou, a do Kazane s ňou odišlo celkom 6, medzi nimi aj Mária. V monastieri spievala v zbore a vyšívala v umeleckej dielni.

Mária neskôr prešla do monastiera Sv. Trojice, kde viedla v chrámový bohoslužobný spev a bola tiež pisárkou. 19. júla 1917 Mária prijala mníšsky postrih s menom Tamara. V roku 1920 prijala Tamara povinnosti predstavenej tunajšieho mníšskeho ženského spoločenstva. Stala sa ekonómkou Čeboksarského ženského mníšskeho spoločenstva v česť Vladimírskkej ikony Matky Božej. V roku 1924 menoval vikárny biskup Kazanskej eparchie, vладыka Athanasij (Malinin), Vladimírsku mníšsku obec v meste Čeboksary samostatným monastierom. Monaška Tamara bola menovaná igumenou.

Roku 1926 sovietska moc však monastier uzavrela, ale naďalej pokračovala tunajšia Vladimírskaa náboženská obec. Miestny riaditeľ Čeboksarskej školy podal žalobu na mestskú Radu sadov a

záhrad na monašky, ktoré ešte ostali, s obvinením, že pasú svoj dobytok na pozemkoch školy, ktoré boli údajne zo 75 % znehodnotené. Bola vyčíslená škoda na pozemkoch, ktoré predtým patrili monastieru, a žaloba na sesterstvo bola prijatá.

V tom čase vo Vladimírskjej mníšskej obci zostávalo ešte 34 sestier, ktoré našli útočisko a prežívali v chráme a strážnici pri chráme, a tiež v poľnohospodárskych budovách bývalého monastiera: v chlieve a kurníku, ktoré boli prerobené na malé domčeky. V ťažkých podmienkach takto prežívali sestry až do roku 1930, kedy bol definitívne uzavretý aj posledný monastiersky chrám a sestry museli odísť. Po úplnej likvidácii spoločenstva sa matka Tamara nastahovala k svojej bývalej pomocníčke, Anastasii. V tridsiatych rokoch pokračovala Tamara vo svojom modlitebnom zápase, neustále čítala Sväté Písmo, duchovnú literatúru a taktiež pracovala v hospodárstve.

V máji roku 1941, keď Tamara pásla kravu, sa s ňou zoznámil bývalý kňaz Chudov, ktorý pracoval ako strážnik roľníckeho družstva Sadvintrest a ktorý na ňu teraz podal falošné obvinenia pre jej údajné antisovietske prejavy a názory. V noci 25. júna vykonali pracovníci NKVD

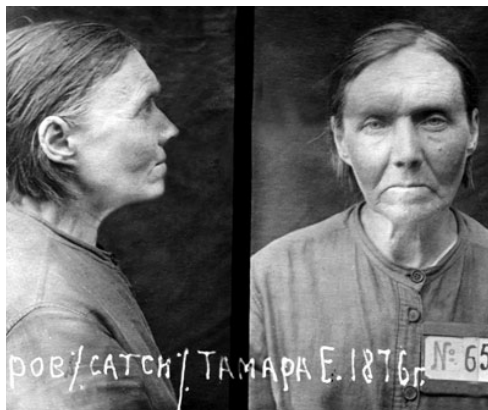
domovú prehliadku v dome, kde bývala Tamara. Tá bola potom uväznená vo väznici mesta Čeboksarsk. Od 27. do 30. júna prebiehali výsluchy, pri ktorých matka odmietala všetky obvinenia.

Výetrovateľ sa neustále pýtal, ako sa matka Tamara dostala z Estónska až do Čuvašska, lebo ju podozrieval zo špionáže. Vypočúval ju kvôli odchodu do monastiera, no ona napriek všetkému tvrdila, že žiadne dôvody ani iné príčiny ju nedonútili odísť do monastiera, len prianie a túžba po spáse vlastnej duše.

Pri ďalšom výsluchu sa riešilo svedectvo svedka Chudova o jej kontrarevolučnom ohováraní o živote za sovietskej vlády. Tamara však odpovedala: *Toto potvrdiť nemôžem, pretože som nikdy žiadnu kontrarevolučnú ohováranie o živote za sovietskej vlády nikomu nevyjadrovala, a so svedkom Chodovom som viedla rozhovor len o knihe Dobrotoljubije, ktorú si on prosil na čítanie.*

31. júla sa konalo súdne zasadnutie, kde odsúdili igumenu Tamaru na 10 rokov odňatia slobody. Vo veku 65 rokov bola prevezená do nápravno-pracovnej kolónie, neďaleko mesta Alatyř Čuvačskej ASSR. Ctihodná Tamara tu v rokoch 1941 - 1942 prežila ťažkú zimu.

Nakoniec tu zosnula, 1. mája roku 1942. Príčinou smrti bola o srdcová príhoda. Ctihodná matka Tamara bola pochovaná v neznámom hrobe na cintoríne tejto nápravno-pracovnej kolónie. Dňa 12. októbra roku 2007 bola na zasadnutí Posvätnej Synody, pod predsedníctvom Jeho Svätosti patriarchu Alexija II., igumena Tamara pripočítaná k Zástupu nových mučeníkov a vyznávačov ruských.

Zdroj a foto: zivotysvatych.blogspot.sk
Zuzana Sadilková

CHRÁMOVÁ MODLITBA

Chrám alebo Boží dom je, čo sa hodnoty týka, tou najväčšou stavbou na zemi. Hoci je Boh všadeprítomný, v chráme sa Jeho prítomnosť prejavuje osobitým spôsobom. Pre veriaceho človeka je len vtedy Božie zjavenie osoznejšie a precítenejšie, keď sám sa stáva Božím chrámom, obydlím Svätého Ducha, podobne ako apoštoli a iní veľkí svätí. Takýto stav dosahuje len veľmi málo veriacich kresťanov. V chráme sa modlíme, počúvame, očisťujeme

sa od svojich hriechov, stýkame sa s Bohom. Príklad navštevovania chrámu nám dal Spasiteľ, a ukázali nám ho aj samotní apoštoli.

Nútiť sa k modlitbe v chráme je v našej moci. Len my sami sa prinútime modliť sa, no modliť sa úprimne a s dojatím je vecou Božej blahodate. Mali by sme sa modliť tak, ako dokážeme. Modlitbou si vyprosujeme všetko: materiálne veci, zdravie pre nás a našich blízkych, pokoj, lásku a dokonca aj samotnú modlitbu. Prosíme Boha o to, aby sme sa modlili viac a správne, aby sme pochopili vôľu Božiu, a nie našu. Veľmi často sa nám stáva, že prosíme v modlitbe Boha a svätých o niečo a myslíme si, že sa nám to nedostáva. Vtedy nastáva chvíľa nepokoja, rozrušenia a hriechnych myšlienok, že načo sa mám modliť, keď mi nie je dané to, o čo prosím Boha. Musíme si uvedomiť, že ak je v modlitbe pýcha, ak dokážeme ešte aj odsúdiť za to, že nám niečo nie je dané, tak nám dané ani nebude.

Svätý Efrém Sýrsky hovorí, že ak chceš, aby tvoja modlitba doletela k Bohu, daj jej dve krídla - pôst a milodar. Za dverami ostávajú tie modlitby, ktoré nemajú v sebe lásky, pretože jedine láska otvára dvere modlitbe. Keď pochopíme, že aj pri modlitbe si musíme byť vedomí toho, že aj to, o čo prosíme, je Božia vôľa a začneme sa modliť takým spôsobom: „Bože, nech bude vôľa Tvoja, nie moja,“ vtedy nás Boh vypočuje a bude nám dané, aj za našu pokoru pri modlitbe. Ctihodný jeroschimona- ch Josif (Litovkin) hovorí, že veľkoleposť modlitby, teda jej útechu a duchovné osvie- tenie nehľadaj, lebo ono prichádza len vtedy, keď to chce Boh. Aj keď nedosiahneš plnosť plodov a dokonalosť v modlitbe, dobrým bude aj to, keď odídeš z tohto sveta na ceste k nej.

Snažme sa v chráme neodsudzovať, myšlienkami neohovárať, ale sústredíme sa na Liturgiu, na spoločnú modlitbu, spev, sústredíme sa na Boha. V chráme doslova zabúdame na svetský život, aspoň na chvíľu sa naše každodenné problémy vytratia a my si môžeme od toho všetkého oddýchnuť. Zamyslime sa nad sebou, nad svojím životom, nad našimi skutkami, keď pozeráme v chráme na sväté ikony Christa a Bohorodičky. Započúvajte sa do svätého Evanjelia, dávajte pozor na kázni, budme pokorní a striedmi počas celej Liturgie, zapájajte sa spevom do jej priebehu a budeme mať zo seba dobrý pocit, že namiesto neblahých myšlienok sme sa skutočne do Liturgie ponorili a modlili sa spolu s otcom duchovným a veriacimi.

Svätý Ján Zlatoústý hovorí, že nič tak nenapomáha k cnosti ako častý rozhovor s Bohom. Modlitba nie je iba prostriedok k cnosti, ale aj sama je cnosť. Bez modlitby náš duchovný život aj lačnie, aj smädí, aj umiera. Snažme sa náš duchovný život modlitbou obohacovať. Obohacujme ho aj láskavosťou, pôstom, pomocou blížnemu a v neposlednom rade pokáním a sv. Eucharistiou. V chráme máme možnosť modliť sa nahlas spolu s veriacimi alebo v tichosti.

Pretože modlitba má v živote človeka dôležitý význam, musíme sa na ňu vedieť aj dôkladne pripraviť. Ctihodný jeromonach Nikon (Beľajev) hovorí, že pri modlitbe nie je vhodné usilovať sa o blahodätne pocity. Potrebne je len vniknúť do vý-

znamu prednášaných slov a pozorne s vnímaním sa modliť. Potom, časom, Boh dá aj duchovné osvetlenie a srdečné dojatie.

Snažme sa odvrhnúť odsudzovanie a zlopamätlivosť, snažme sa uvedomiť si, či už doma alebo v chráme pri modlitbe s veriacimi svoju hriechosť. Keď sa takto pripravíme, pocítíme bázeň pred Bohom a pôsobením tejto bázne pocítíme aj Božiu prítomnosť. Istý otec duchovný povedal, že Liturgia je srdce sveta. Ono bije a dýcha neprestajne. Preto

navštevujme chrám, prichádzajme na Liturgiu a snažme sa náš život a našu modlitbu smerovať k Bohu.

Mgr. Daniel Havaj

Zdroje: pravmir.ru/kak-pravilno-molitsya-v-hrame, M. Ignacik - Poučenie starcov Optinskej pustovne, pravoslavie.ru/113421.html

NÁVŠTĚVA SLOVENSKÉ PREZIDENTKY ZUZANY ČAPUTOVÉ V PRAVOŠLAVNÉM CHRÁMU SV. CYRILA A METODĚJE V PRAZE

V pátek 27.5.2022 uplynulo 80 let od Operace Anthropoid.

27. května 1942 provedli příslušníci československého odboje Jan Kubiš a slovak Jozef Gabčík odvážný a velmi důležitý čin, který vstoupil do dějin jako jedna z nejvýraznějších protinacistických odbojových akcí v celé Evropě.

V ten den, několik málo minut po půl jedenácté, musel protektorův vůz, řízený jeho osobním strážcem Johannesem Kleinem, zpomalit v ostré zatáčce. Situace byla značně nepřehledná, neboť právě přijížděla tramvaj. Tohoto okamžiku využil

Gabčík, jehož úkolem bylo Heydricha z bezprostřední blízkosti zastřelit. Jeho samopal Sten Mk. II se však v kritickou chvíli zasekl. Automobil ujel několik metrů, než jej duchapřítomný Jan Kubiš zasáhl speciálně upravenou bombou s nárazovým zapalovačem. Přestože nedopadla dovnitř vozu, exploze poničila jeho pravou zadní část. Střepiny zasáhly Heydricha do pravého boku a lehce na obličejích poranily i samotného Jana Kubiše. Po výbuchu oba parašutisté

urychleně opustili místo útoku, Jozef Gabčík ještě při útěku postřelil Heydrichova osobního strážce Johannes Kleina. Ihned po atentátu německé hlídky izolovaly Prahu, byl vyhlášen výjimečný stav, následujícího dne rozšířený na celé území protektorátu, došlo k rozsáhlým domovním prohlídkám a zatýkání. Následovaly popravky odbojářů, spolupracovníků dalších výsadek na řadě míst protektorátu. Pro zatčení a následný trest smrti postačovalo i schvalování atentátu. Symbolem tohoto období je vypálení dvou českých obcí – Lidic a Ležáků. Na pražské střelnici v Kobyliších, pardubickém Zámečku, v Brně, Olomouci a dalších místech vyhasínaly před popravčími četami životy skutečné elity národa. Celkový počet popravených osob v tomto období přesáhl 1 400. Po atentátu bylo nezbytné nalézt vhodný a bezpečný úkryt jak pro parašutisty z ANTHROPOIDU, tak i pro členy dalších výsadek, pohybujících se v Praze. Ideálním místem se stal pravoslavný chrám sv. Cyrila a Metoděje v Resslově ulici u Karlova náměstí. Díky nezištné pomoci členů československé pravoslavné církve,

získali parašutisté relativně bezpečný úkryt v centru Prahy. Biskup Gorazd, duchovní Vladimír Petřek a duchovní Václav Číkl pomohli parašutistům se spojením a zásobováním potravinami. Toto místo se postupem času stalo útočištěm sedmi parašutistů: Jana Kubiše a Jozefa Gabčíka, Adolfa Opálky, Josefa Bublíka, Jaroslava Švarce, Jana Hrubého a Josefa Valčíka. Okupační moc zahájila ihned po atentátu rozsáhlé represe, vlnu zatýkání a poprav, jež vyvrcholily vypálením obce Lidice u Kladna 10. června 1942.

Tento brutální čin a další výhrůžky trestů zřejmě zapříčinily zradu parašutisty z výsadku OUT DISTANCE Karla Čurdy, který se 16. června dobrovolně přihlásil v sídle pražského gestapa v Petschkově paláci. Označil zde atentátníky, uvedl jména všech spolupracovníků, a přivedl gestapo na stopu rodiny Moravcových. Nejmladšího syna Vlastimila brutálním výsledkem donutili vyzradit místo úkrytu. Síť nejbližších spolupracovníků byla rozbita, zatčeni byli i představitelé pravoslavné církve.

V brzkých ranních hodinách 18. června započala velká akce proti parašutistům v chrámu svatých Cyrila a Metoděje. Po vstupu do chrámu byli útočníci zasypáni palbou obránců z kůru. Po téměř dvouhodinové boji byli nakonec nalezeni Josef Bublík a Adolf Opálka, kteří se po vystřílení munice pokusili spáchat sebevraždu zastřelením a Jan Kubiš těžce zraněný střepinami granátů. Bublík a Kubiš, kteří ještě jevili známky života, byli

okamžitě převezeni do nedalekého Lazaretu SS v Podolí. Oba, těžce zranění a v bezvědomí, se již k životu neprobrali a jejich těla byla později převezena zpět ke kostelu kvůli identifikaci. Po zjištění, že se v kostele musí nacházet více osob, se pozornost soustředila na chrámovou pohřební kryptu. Obléhatelé tam nejprve házeli slzotvorné a ruční granáty malým okénkem z ulice, kam byl také přistaven silný reflektor. Obránci vyhazovali oknem zápalné lahve s lihem, kterými se podařilo reflektor zničit. Dalším pokusem, jak přimět parašutisty k zajištění, byla snaha kryptu vyplavit vodou. Zde sehráli tragickou úlohu čeští hasiči, kteří se iniciativně do tohoto úkolu zapojili. Z chrámu se po čase podařilo prorazit i druhý otvor do krypty. Odsud vedené útoky se však podařilo odrazit. Vzhledem k zoufalé situaci a nedostatku munice se zastřelili zbylí čtyři parašutisté – Jozef Gabčík, Josef Valčík, Jaroslav Švarc a Jan Hrubý.

Statečným bojem parašutistů v kryptě Pravoslavného chrámu sv. Cyrila a Metoděje byla samotná operace pak 18. června 1942 ukončena.

Operaci Anthropoid si češi připomněli samozřejmě i se slovenskými sousedy. Kulaté výročí této události začalo rekonstrukcí atentátu na zastupujícího říšského protektora R. Heydricha a vzpomínkovou akci v legendární zatáčce v Libni. Je více než symbolické, že hrdinové, kteří provedli tento čin, byli z obou našich zemí - Česka a Slovenska. Dali světu jasný vzkaz, že Češi a Slováci chtějí za svou svobodu bojovat a nevzdávají se.

V tento den památku padlých u Národního památníku hrdinů heydrichiády uctili prezidentka Slovenské republiky Zuzana Čaputová, ministryně obrany Jana Černochová, generál Mgr. Aleš Knížek a ředitel Odboru zahraničního kanceláře prezidenta republiky JUDr. Rudolf Jindrák.

Hrdiny odboje si paní prezidentka Čaputová připomněla položením věnce u pamětní desky hrdinů heydrichiády, která je umístěna na chrámu sv. Cyrila a Metoděje, kde se v kryptě ukrývali Jozef Gabčík s Kubišem spolu s ostatními výsadkáři z dalších skupin po atentátu.

Po pietním aktu si chrám prohlédli všichni účastníci a zapálili za oběti svíčku u kříže.

Svoboda nikdy nebyla zadarmo a odplata za smrt jednoho z nejvyšších představitelů nacistického režimu si vyžádala řadu obětí.

Čest jejich památce.

Věčná památka.

SAMALI

Recept na cesto: 6 šálok krupice (1, 5 kg), 3 šálky kryštálového cukru, 3 šálky vody, 1 1/2 šálky pomarančového džúsu, kôra z 1 1/2 citrónu, 1/2 lyžičky sódy BB, ktorú predtým rozpustíme v pomarančade - v džúse (sirupe).

Postup: Suroviny zmiešame a dáme na pekáč. Pečieme 30 minút pri 150 °C.

Poleva: 6 šálok cukru, 6 šálok vody, štava z 1 citróna /pridáme, až keď začne vrieť/, kôra z 1 citróna. Tieto suroviny

varíme 10 minút. Po uvarení polejeme touto zmesou koláč a počkáme, kým trochu vychladne.

Tento koláč je síce veľmi nízky, ale veľmi chutný, sladký a dosť vláčný. V čase pôstu to bola naša najlepšie pochúťka v monastieri. :-) Je to taká netradičná sladkosť. Ak ho niekedy vyskúšate, tak možno budete mať pocit, že sa Vám nevydaril, ale nie je to tak. Práve v tom je čaro toho zákusku, že je nízky a veľmi osviežujúci.

SEGEDÍNSKY GULÁŠ

Suroviny: cibuľa, bobkový list, čierne korenie, soľ, vegeta, magi, cukor, ocot, kyslá kapusta, sójové mäso, pretlak (kečup), polohrubá múka (škrob).

Postup: Na oleji osmažíme cibuľu s kyslou kapustou, neskôr pridáme bobkový list a sójové mäso, ktoré sme si predpripravili podľa návodu a dusíme do mäkka. Dochutíme soľou, vegetou, čiernym korením, cukrom, octom, môžeme pridať aj magi. Nakoniec pridáme pretlak

/kečup/, zahustíme múkou alebo škrobom a sójovým mliekom. Necháme zovrieť, varíme ešte cca 5 minút a odstavíme.

Recept na kysnuté cesto: /knedľa/ 1kg polohrubej múky, 1 kocka droždia, 2 lyžičky cukru, 1/2 lyžičky soli, voda - pridať toľko, aby cesto bolo pružné. Všetko dobre premiešať a nechať vykysnúť asi do dvojnásobnej hodnoty cesta. Vykysnuté cesto rozdelíme na 4 časti a formujeme knedle. Varíme nad parou cca 15 minút. Po vybratí natrieme olejom.

Zuzana Sadilková

Foto: internet a súkromný archív

OBSAH

Báseň.....	3
Istinkáči na trangáči.....	4
Pravoslávna rodina.....	6
Život mladého človeka.....	8
Pravoslávie vo svete.....	10
Študentské práce.....	12
Ovečka.....	15
Cirkevné dejiny.....	20
Rozhovor.....	22
Novodobí svätí.....	26
Liturgické okienko.....	28
Pravoslávne Česko.....	30
Pôstna kuchárka.....	33

Obálka: Zasadnutie Výkonného výboru BPM

Strana 2: Istinkáči na trangáči, PCO v Bardejove

Strana 35: Bdenie v česť sviatku Jána Bohoslova, PKS, Prešov

Strana 36: Prehľad letných táborov BPM

ISTINA - Mesačník Bratstva pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS.

Redakčná rada: Marína Bachledová, Ivana Bilá, Anastasia Bobaková, Daniel Havaj, David Horváth, Eva Kahancová, Jana Kapraľová, Ludvig Kináč, Petra Petrisková, Zuzana Sadilková, Juliána Savčáková, Tatiana Vasiliou Mihaličová,

Šéfredaktor: Kamil Kurták

Korektúra: Anna Pružinská

Grafik: Jaroslav Smoleň

Technický redaktor: jerej Miroslav Guba

Pokladník: Anton Sorokáč

Ročník XXVII/2022. ISSN 1335-6739. Číslo indexu: EV 3633/09.

Vychádza 12-krát do roka.

Vydavateľ: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku – SYNDESMOS. IČO 17 075 947

Adresa redakcie: Bayerova 8, 080 01 Prešov

e-mail: istina12@gmail.com

web: www.bpmorthodox.sk/istina

IBAN: **SK928330000002401561588**

Ročný príspevok 6 € + poštovné, uviesť krátke meno odosielateľa

Cirkevne schválené. Za obsah príspevkov zodpovedajú autori.

Uzavierka prijímania príspevkov je vždy 13. deň v mesiaci.

Dátum vydania: máj 2022

Tlač: GRAFOTLAČ Prešov

